श्री

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

<u>इजलास</u>

माननीय अध्यक्ष श्री विनोद शर्मा

राजस्व सदस्य श्री राजेन्द्र पौडेल

लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं

<u>फैसला</u>

२०७७/०७८ सालको निर्णय नं. १०

पुनरावेदन नं. : ०७५-RB-०२८३

पुनरावेदन दर्ता मितिः २०७५।१२।१४

<u>मुद्दाः अग्रिमकर कट्टि ।(२०६९/०७०)</u>

सावक बिजनेश युनिभर्सल डेभलपमेण्ट बैंक लि. हाल का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. १ हात्तिसार स्थित सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड प्रधान कार्यालयका तर्फबाट अख्तियार प्राप्त प्रमूख कार्यकारी अधिकृत वर्ष ५६ को शम्भु नाथ गौतम ....१ } पुनरावेदक

<u>विरूद्ध</u>

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर १
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं ....१ } प्रत्यर्थी

<u>शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी</u>

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय : ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी : प्रमुख कर प्रशासक बलराम रिज्याल
शुरु निर्णय मिति : २०७४।०३।२९

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगाना
प्रत्यर्थीको तर्फबाट : उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र
सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटी

ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको मिति २०७४।०३।२९ को निर्णय र आन्तरिक राजश्व विभागबाट मिति २०७५।१०।१७ उपर आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पर्ने मुद्दा दर्ता गर्दा ऐ ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको धरौटी दाखिला भए/नभएको एकिन गर्ने जिम्मेवारी राजस्व न्यायाधिकरण नियमावली,२०३० को नियम ४ अनुसार स्रेस्तेदारलाई तोकिएको छ । स्रेस्तेदारको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रभित्र परेको नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ख) अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्न नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ञ) बमोजिम आवश्यक कागजपत्र हेरी/मगाई नियम ९ को खण्ड (च) बमोजिम भए/नभएको चेक जाँच गरी/गराई नियम १० बमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी/गराई पुनरावेदन दर्ता भई नियमानुसार पेश भएको प्रस्तुत मुद्दामा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम निर्धारित विवादित कर रु.१५,२७,५२९।४७ को राख्नु पर्ने आधा रु.७,६३,७६५।- धरौटी दाखिला गरेको छ भनी पुनरावेदकको पुनरावेदन पत्रमा खुलाई दर्ताका लागि तत्कालिन स्रेस्तेदारबाट स्वीकृत भई पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको अन्य संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

मुद्दाको तथ्य

१. करदाता साविक बिजनेश युनिभर्सल डेभलपमेण्ट बैंक हाल सिद्धार्थ बैंकले आर्थिक वर्ष २०६९।०७० को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७१।०२।२५ मा पेश भएको आय विवरण ।

२. उक्त आ.व.को आय विवरण कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको कागजात, फाँटवारी तथा प्रमाणहरुको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा प्रस्तुत करदाताले आ.व. २०६९/०७० मा श्रोतमा कर कट्टी गरी दाखिला नगरेको कर रकम रु. १५,१८,४३६।२२ (पन्ध्र लाख अठार हजार चार सय छत्तीस पैसा बाइस) (शुल्क तथा ब्याज सहित) आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा ८ बामोजिम माग गर्नुपर्ने देखिएकोले सो बामोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद/प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५(पन्ध्र) भित्र पेश गर्न ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०२।२४ मा लिखित सूचना जारी भएको ।

३. सो सूचनाको सम्बन्धमा करदाताले बैंकको लेखापरीक्षण शुल्कमा अग्रिम कर कट्टी गरी दाखिला गरेको तर अन्य खर्चहरुमा लेखापरीक्षकको खाना, होटल तथा यातायात सम्बन्धी

खर्चको वास्तविक खर्च बैंकद्वारा नै सोझै बिल बामोजिम भुक्तानी गरिएकोले सोमा अग्रिम कर कट्टी नगरिएको हो, कर्मचारीलाई बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकमको सम्बन्धमा अर्को वर्ष करकट्टी गरी दाखिला गरिसकेकोमा अघिल्लो आ.व.मा नै गर्नुपर्ने भनी पुनः करकट्टी रकम माग गर्नु दोहोरो कर हुने देखिन्छ, कर्मचारीको सापटीमा लगानीको आधार ब्याजदर सामान्यतया ८ प्रितिशत र १० प्रतिशतको हाराहारीमा हुनेमा १५.२९ प्रतिशत बराबर हुनुपर्ने जिकिर न्यायसंगत नहुने भनी मिति २०७४।०३।१६ मा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा दिएको जवाफ ।

४. लेखा परीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य खर्चहरु लेखा परीक्षण सम्पन्न गर्नका लागि भुक्तानी गरिने भएको र एकमुष्ठ रुपमा लेखा परीक्षण सम्पन्न गर्नका लागि सम्झौता भएकोले यस्ता रकमहरु सो सम्झौतामा नै समावेश भएको हुने तथा ती खर्च लेखा परीक्षककै सुबिधा अन्तरगत समाबेश भएकोले कुल रकममा नै अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने हुन्छ, कर्मचारीलाई बोनस बितरण गरी बाँकी रहेको रकमको सम्बन्धमा करदाताले नेपाल बैंकर्स संघसँग आफ्नो बैंकको सम्बन्ध नभएकोले उक्त सम्झौता लागू नहुने भनी लिएको जिकिरसँग सहमत हुन नसकिने, सहुलियत दरमा उपलब्ध गराईएको कर्जा सुविधा सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा २७ को उपदफा १घ अनुसार कुनै व्यक्तिले ऋण वापत तिरेको ब्याज प्रचलित ब्याजदर अनुसार तिर्नुपर्ने रकम भन्दा कम भएमा सो कम भए जति रकम निजको आयमा समावेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको हुँदा रु. १५,२७,५२९।४७ (पन्ध्र लाख सत्ताईस हजार पाँच सय उनान्तिस रुपैयाँ पैसा सत्चालिस) दाखिला गर्न करदातालाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा ८ बामोजिम दाखिला गर्नु भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७४।०३।२९ मा भएको आदेश।

५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७४।०३।२९ मा जारी गरेको आ.व. २०६९/०७० को अग्रिमकर कट्टी माग आदेशमा चित्त नबुझी साविक बिजनेश युनिभर्सल डेभलपमेण्ट बैंक हाल सिद्धार्थ बैंक लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७४।०५।२८ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।

६. आर्थिक वर्ष २०६९।०७० को लागि कर परिक्षण गरी करदाताबाट पेश हुन आएको निवेदन जिकिर, कार्यालयको प्रतिक्रिया, कर निर्धारण निर्णयको व्यहोरा एवं फाईल साथ संलग्न कागजात तथा प्रमाण समेतको अध्ययन, बिश्लेषण गर्दा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट कर्मचारीलाई बोनस बितरण गरी बाँकी रहेको रकम सम्बन्धमा कर निर्धारण गर्दा विभागीय परिपत्रको आधारमा रही कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले कर्मचारीलाई वितरण गरेको तथा राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषमा पठाएको रकम

बाहेक बाँकी अवितरित रहेको बोनस रकमलाई आयकर ऐन २०५८ (संशोधान सहित) को दफा २५(१)(ग) बामोजिम आयमा समावेश गर्ने गरी पनुः संशोधन कर निर्धारण गर्नुपर्ने र अन्य विषयमा कार्यालयले मिति २०७४।०३।२९ मा गरेको आदेश कानून सम्मत नै देखिएकोले निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भनी आन्तरिक राजस्व विभाग काठमाण्डौंबाट मिति २०७५।१०।१७ मा भएको निर्णय।

७. कर्मचारीलाई बोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकम सम्बन्धमा विपक्षी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णयलाई आन्तरिक राजश्व विभागबाट प्रशासकीय पुनरावलोकनको रोहमा निर्णय हुँदा पुनः संशोधन कर निर्धारण गर्नुपर्ने भन्नेमा यस बैंकको सहमति रहेको तर उक्त निर्णयमा उल्लेखित *बाँकी रहेको अवितरित रहेको बोनस रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा २५(१)(ग) बामोजिम आयमा समावेश गर्ने* भन्ने निर्णयाधारमा भने यस बैंकको असहमति रहेकोले सो सम्बन्धमा यस बैंकले पहिले नै कर कट्टी गरी दाखीला गरिसकेकोमा अघिल्लो आ.व.मा नै गर्नुपर्ने मा भनी पुनः कर कट्टी माग गर्नु भनेको करदातालाई दोहोरो करको भार पर्नु हो जुन करको सामान्य सिद्धान्त अनुसार समेत नहुने, विपक्षी ठूला करदाता कार्यालयको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा उल्लिखित सहुलियत दरमा उपलब्ध गराईएको कर्जा सुविधा सम्बन्धमा बैंकले आफ्ना कर्मचारीको लागि सहुलियत ब्याजदरमा सापटी दिने गरेको छ। बैंकले कर्मचारीलाई उपलब्ध गराएको कर्मचारी सापटीमा ८ प्रतिशत र १० प्रतिशतका दरले ब्याज लिने गरिएको, जुन बैंकको निक्षेप लागत बराबर रहेको कर्मचारी सापटीमा लगानीको आधारमा ब्याजदर १५.२९ प्रतिशत बराबर हुनु पर्ने भन्ने जीकिर न्याय संगत देखिँदैन। साबिक बिजनेश युनिभर्सल डेभलपमेन्ट बैंक लि.को लगानीको आधार ब्याजदर १५.२९ प्रतिशत भएतापनि बजारमा अन्य बैंकहरुको लगानीको आधारमा ब्याजदर ८ प्रतिशत र १० प्रतिशतको हाराहारीमा नै रहेकोले बजारको दरमा नै कर्मचारी सापटीमा ब्याज लिने गरिएको छ। बैंक लागत तथा कर्मचारी सापटीमा भिन्नता नरहेकाले सुविधा मान्न नमिल्ने भएकोले उक्त कर्मचारी सापटीको ब्याजलाई कर्मचारीको आयमा समावेश नगरिएको हो। सो सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयको दाबी तर्क संगत नभएकोले ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको मिति २०७४।०३।२९ कर निर्धारण आदेश र सोहि निर्णयलाई सदर ठहराई भएको विभागको २०७५।१०।१७ को निर्णय बदर गरी न्याय इन्साफ पाउँ भनी प्रत्यर्थीका तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा परेको पुनरावेदन पत्र।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नू भनी मिति २०७६।०४।२२ मा यस न्यायाधिरकरणबाट भएको आदेश।

<u>ठहर खण्ड</u>

९. नियम बमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगानाले कर्मचारीलाई बोनस वितरण गरी बांकी रकम सम्बन्धमा पुनरावेदक बैंकले पहिले नै करकट्टी गरी दाखिला गरिसकेकोमा अघिल्लो आ.व. मा नै दाखिला गर्नुपर्ने भनि पुनः करकट्टी माग गरी करदातालाई दोहोरो करको भारमा राखु न्याय संगत नरहेको त्यस्तै सहुलियत कर्जा सुविधाको सम्बन्धमा बैंकले कर्मचारी सापटीमा ८ प्रतिशत र १० प्रतिशत का दरले व्याज लिने गरिएको जुन बैंकको निक्षेप लागत बराबर रहेकोमा सापटी लगानीको आधार व्याजदर १५.२९ प्रतिशत बराबर गरी शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको निर्णय बदर हुनुपर्छ भन्ने बहस समेत प्रस्तुत गर्नुभयो।

१०. विपक्षी कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरका तर्फबाट विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटीले आयकर ऐन,२०५८ को व्यवस्थालाई थप प्रष्ट पार्न आयकर प्रयोजनको लागि आन्तरिक राजश्व विभागको मिति ०७२/११/२८ को परिपत्रबाट नै बोनस रकम सो आय वर्षको तत्काल पछिल्लो आय वर्षमा वितरण गरी सक्नुपर्ने व्यवस्था रहेको , वितरण नभएको वा हुन नसकेको बोनस रकम राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषमा दाखिला भएको हदसम्मको रकमलाई आयमा समावेश गर्नु नपर्ने र अवितरणीय रहेको बोनस रकमलाई आयकर ऐन,२०५८ को दफा २५(१)(ग) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा विभागीय परिपत्रको आधारमा रही कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको निर्णय सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस समेत प्रस्तुत गर्नुभयो ।

११. पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिइएका जिकिरहरु दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न प्रमाणकागजहरुको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा यसमा मुख्यतः देहायका विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

<u>**अग्रिम कर तर्फ**</u>

क) कर्मचारीलाई वोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकम सम्वन्धमाः

ख) सहुलियत दरमा उपलव्ध गराएको कर्जा सुविधा सम्बन्धमाः

१. निरुपण गर्नुपर्ने उपरोक्त सन्दर्भमा मिसिल साथ सम्लग्न कागजातहरुको अध्ययन गर्दा प्रचलित कानूनको आधार र मापदण्डहरु समेतका आधारमा निम्नानुसार देखिन आयो ।

क) कर्मचारीलाई वोनस वितरण गरी बाँकी रहेको रकम सम्वन्धमाः

वितरण नभएको वा हुन नसकेको वोनस रकम राष्ट्रियस्तरको कल्याणकारी कोषमा दाखिला भएको हदसम्मको रकमलाई आयमा समावेश गर्नु नपर्ने र बाँकी अवितरित रहेको वोनस रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा २५(१)(ग) बमोजिम आयमा समावेश गर्नु पर्ने भनी कार्यालयबाट कर निर्धारण गर्दा विभागीय परिपत्रको आधारमा रहि कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले कर्मचारीलाई वितरण गरेको तथा राष्ट्रियस्तरको कल्याणकारी कोषमा पठाएको रकम बाहेक बाँकी अवितरित रहेको वोनस रकमलाई आयकर ऐन,२०५८ को दफा २५(१)(ग) वमोजिम आयमा समावेश गर्ने गरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नु पर्ने ठहर भएको आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०७५।१०।१७ को निर्णय कानून सम्मत नै देखियो ।

ख) सहुलियत दरमा उपलव्ध गराएको कर्जा सुविधा सम्बन्धमाः

बैंकले आफ्ना कर्मचारीहरुलाई सहुलियत दरको कर्जा उपलब्ध गराएको र सहुलियत दरको कर्जा सापटीमा प्रचलित व्याजदर भन्दा कम रकम व्याज भुक्तानी गरेको अवस्थामा फरक व्याज रकमलाई आयकर ऐन,२०५८ को दफा २७(१)(घ) अनुसार परिमाणिकरण गरी सम्बन्धित कर्मचारीको आयमा समावेश गरी आयकर ऐन,२०५८ को दफा ८७(१) बमोजिम अग्रिमकर कट्टी गर्नु पर्नेमा बैंकले सो गरेको नदेखिएको भनि ऐ. ऐनको दफा ८७ बमोजिम सम्बन्धित कर्मचारीको आयमा समावेश गरी अनुसूचि-१ ले व्यवस्था गरे बमोजिम २५ प्रतिशतका दरले हुने कर रकम र सो कर रकममा सोही ऐनको दफा ११९ बमोजिम लाग्ने व्याज तथा दफा १२०(क) बमोजिम लाग्ने शुल्क समेत दाखिला गर्नु पर्ने ठहर भएको आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०७५।१०।१७ को निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

१२. माथी उल्लेखित आधार र कारणका आधारमा स्थायी लेखा नं.३०१७००९४२ भएका पुनरावेदक करदाता सावित युनिभर्सल डेभलपमेन्ट बैंकको हाल सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडको आ.व.०६९/०७० को अग्रिमकर निर्धारणका सम्बन्धमा शूरु ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७४/०३/२९ मा भएको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५/१०/१७ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरु तपशिल बमोजिम गर्नू ।

तपसिल

- प्रस्तुत फैसलाको प्रतिलिपी साथै राखी फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंलाई दिनू---१
- फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनू----------२
- प्रस्तुत फैसला विद्युतीय प्रणालीमा अपलोड गरी मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनू-----------------------------------३

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

उक्त रायमा हामी सहमत छौं।

(राजेन्द्र पौडेल)
राजस्व सदस्य

(विनोद शर्मा)
अध्यक्ष

फैसला तयार पार्न सहयोग गर्ने:
शाखा अधिकृतः सनिता लामा
टिपोट गर्नेः हेमन्त फुयाँल

इति सम्बत् २०७७ साल पुष ५ गते रोज १ शुभम्--------------------------------।